

Sygn. akt IV CSK 75/20

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z wniosku L. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.
przy uczestnictwie O. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., Z.
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. i M. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością z siedzibą w W.
o zmianę wpisu hipoteki,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 lipca 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 23 lipca 2019 r., sygn. akt III Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 23 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy w G. oddalił apelację powoda.

Wnioskodawczyni L. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniosła o wpis w dziale IV księgi wieczystej nr (...) w miejsce M. Spółka z o.o. z siedzibą w W. wnioskodawczyni, jako wierzyciela hipotecznego uprawnionego z hipoteki umownej do kwoty 8.200.000 zł (nr 9), ustanowionej na hipotecę do kwoty 6.560.000 zł (nr 8), wpisanej na rzecz Z. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., tj. obciążenie subintabulatem jedynie 8/10 części wierzytelności.

Postanowieniem z 4 października 2018 r. Referendarz Sądowy oddalił wniosek.

Sąd Rejonowy postanowieniem z 18 marca 2019 r. oddalił przedmiotowy wniosek.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W ocenie skarżącej, skarga jest oczywiście uzasadniona, ponieważ doszło do naruszenia art. 201 § 4 k.s.h. oraz art. 17 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego

wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana.

Należy zgodzić się ze skarżącą, że sam wpis nie decyduje, czy ktoś jest czy nie jest członkiem zarządu, bowiem status prawny członka zarządu spółki określają umowa spółki i przepisy art. 201-211 k.s.h. Sąd Najwyższy w wyroku z 7 lipca 2005 r., V CK 839/04 (LEX nr 536022) oraz z dnia 4 września 2012 r., I UK 137/12 (LEX nr 1274954) stwierdził, że z mocy art. 201 § 4 k.s.h. członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest powoływany i odwoływany uchwałą wspólników. Oznacza to, że takie powołanie jest skuteczne w stosunkach wewnętrznych spółki, a wpis zmian w składzie osobowym zarządu w rejestrze sądowym ma tylko charakter deklaratoryjny. Domniemywa się, że wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym jest prawdziwy, lecz jest to domniemanie wzruszalne. Ustanowione jest ono dla ochrony osób trzecich (kontrahentów spółki). Istotne znaczenie dla reprezentacji spółki ma zatem uzyskanie statusu członka zarządu zgodnie z regulacją zawartą w umowie spółki oraz przepisami art. 201-211 k.s.h. (por. postanowienie Sądu Najwyższego, z 14 lipca 2016 r., II PZ 15/16).

Zgodnie z § 18 ust. 5 umowy spółki M. sp. z o.o., wspólnikowi E. S.A. przysługuje uprawnienie osobiste w postaci prawa wskazywania jednego członka zarządu pełniącego funkcję Prezesa Zarządu. Z zapisu tego nie wynika aby przysługiwało mu także uprawnienie do odwoływania członków zarządu powołanych przez Zgromadzenie Wspólników. Zgodnie z § 18 ust. 1 umowy spółki M. sp. z o.o. (w brzmieniu obowiązującym w dniu 9 sierpnia 2018 r.), zarząd składa się z od 1-2 członków. W dniu 20 lipca 2018 r. prezesem zarządu spółki M. sp. z o.o. była J. W. Dnia 20 lipca 2018 r. doszło do skutecznego wskazania P. W. jako członka zarządu spółki M. Sp. z o.o. pełniącego funkcję prezesa zarządu. Trzeba jednak podkreślić, że wskazanie to nie mogło doprowadzić do odwołania J. W. z funkcji członka zarządu, a jedynie doprowadziło do tego, że z momentem

wskazania P. W. na prezesa zarządu, została ona wiceprezesem (stosownie do § 18 ust. 3 umowy spółki M. sp. z o.o.). Od tego momentu zarząd spółki M. sp. z o.o. był wieloosobowy i zgodnie z § 19 ust. 3 umowy spółki M. sp. z o.o. do składania oświadczeń woli w imieniu spółki oraz do jej reprezentowania upoważnieni byli dwaj członkowie zarządu albo jeden łącznie z prokurentem. W związku z tym podpisanie umowy cesji wierzytelności z dnia 9 sierpnia 2018 r. jedynie przez P. W. naruszało zasady reprezentacji obowiązujące w spółce M. sp. z o.o.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

aj